

# Laboratorienytt

## Nr: 2 - 2026



### Innehåll:

<b>Sid 2</b>	<b>Laboratoriemedicin NUS</b>	<b>Allmän information</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Region Västerbotten har inför en ny sida för Provtagningsanvisningar</li></ul>
<b>Sid 3</b>	<b>Laboratoriemedicin NUS</b>	<b>INKÖP</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Information från Inköp/E-handel sommaren 2026</li></ul>
<b>Sid 4</b>	<b>Patientnära analyser</b>	<b>PNA-Kemi</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Information från PNA gruppen Klinisk kemi NUS</li></ul>
<b>Sid 5</b>	<b>Infektionsprevention- och vårdhygien</b>	<b>Nyhet i Labb-Nytt</b> <b>Infektionsprevention- och vårdhygien</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Presentation samt information inför sommaren</li></ul>
<b>Sid 6</b>	<b>Biobanken norr</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Rörpostens öppettider sommaren 2026</li></ul>
<b>Sid 7</b>	<b>Blodcentralen</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Blodcentralen/Tappningen Öppettider under veckorna 25-33 - 2026</li></ul>
<b>Sid 8</b>	<b>Klinisk genetik</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Öppettider sommaren 2026</li></ul>
<b>Sid 9</b>	<b>Klinisk immunologi</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Celiakiutredning</li></ul>
<b>Sid 10-12</b>	<b>Klinisk kemi</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Ändrad analysbeställning för P-Metanol, P-Isopropanol och P-Aceton</li><li>Förändrad beställning av joniserat calcium</li><li>Op-drän analys införs i Skellefteå och Lycksele</li><li>Provskickning av frysta prover utomläns</li><li>Ny version av remiss 5, Lycksele och Skellefteå</li></ul>
<b>Sid 13-17</b>	<b>Klinisk mikrobiologi</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Ändrad rutin för akut luftvägspanel PCR Umeå+Snabbguide</li><li>Tekniska problem med dermatofytpanelen PCR</li><li>VVE (Vancomycinvariabla enterokocker)</li><li>Påminnelse om förändringen för urinodlingar</li><li>QuantiFERON rören finns nu att beställa i Proceedo</li></ul>
<b>Sid 18</b>	<b>Klinisk patologi</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>Öppettider sommaren 2026</li></ul>

## Laboratoriemedicin – Allmän information

# Region Västerbotten har infört en ny sida för provtagningsanvisningar

### Hur hittar jag till provtagningsanvisningarna?

Som användare hittar du den nya portalen för provtagningsanvisningar på samma sätt som tidigare. Du kan klicka dig fram eller söka på provtagningsanvisningar i sökfältet på Regionens intranät eller via [www.regionvasterbotten.se](http://www.regionvasterbotten.se).

Länken är:

<https://rv-litaextpub-centuri-prod.azurewebsites.net/Provtagningsanvisningar>

Du kan även skanna denna QR-kod:



### Nytt utseende och bättre funktioner

Den nya portalen för provtagningsanvisningar har ett nytt utseende och är mer modern med bättre funktioner, men den innehåller samma information som tidigare. Du kan fortfarande kunna söka efter provtagningsanvisningar baserat på provtyp eller i fritext. I det nya systemet kan man även söka efter provtagningsanvisningar efter avdelning.

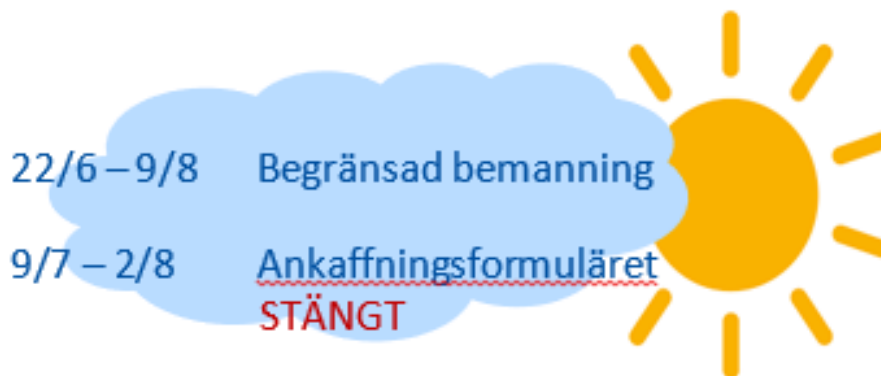
### Frågor?

Har du frågor om själva utformningen eller synpunkter om innehållet, skicka din fråga till [laboratoriemedicin.centuri@regionvasterbotten.se](mailto:laboratoriemedicin.centuri@regionvasterbotten.se) så svarar vi så fort vi kan.

Behöver du nå oss för en specifik fråga exempelvis inför en provtagning eller rådgivning där du inte hittar svaret i provtagningsanvisningar, kontakta respektive laboratorium.

Vid driftstörningar för sidan för provtagningsanvisningarna kontakta respektive laboratorium under deras öppettider. Klinisk kemi kan kontaktas övrig tid för frågor som inte kan vänta tills nästkommande vardag. Observera att Klinisk kemi enbart kan läsa upp information som redan finns i provtagningsanvisningarna.

# Information från Inköp/E-handel Sommaren 2026



Därför är det viktigt att ni **inventerar, planerar och lägger era beställningar i god tid innan midsommar**

OBS! Detta gäller även investeringsärenden

Anskaffningsformuläret stängs för att undvika att beställningar fastnar.

**Förrådsbeställningar/Medic och artiklar som finns i Proceedo kan beställas som vanligt**

## Kom ihåg!

**Lägg ALLTID anskaffningsartiklar i en separat varukorg** och ALDRIG tillsammans med resterande förrådsbeställning

Frågor hänvisas till [inkop@regionvasterbotten.se](mailto:inkop@regionvasterbotten.se)

## PNA-gruppens sommarbemanning

Under vecka 27–28 så är PNA-gruppens support på telefon och e-post stängd. För hjälp kring eventuella problem se felsökningstips nedan.

### **Instrument**

Felsök i första hand med hjälp av instrumentets användarmanual. Kontakta MT om problemet kvarstår.

### **Reagens och kontroller**

Felsök i första hand med hjälp av produktens bipacksedel.

- Är produkten gammal? Tänk på att hållbarheten ofta förkortas vid öppnande.
- Har produkten förvarats rätt?
- Har provtagningen utförts korrekt?
- Har produkten använts enligt leverantörens beskrivning?

### **Produktbeställning- och leverans**

Kontakta Inköp.

## Externa kontroller av ketoner i blod

Nu finns ett kvalitetssäkringsprogram för patientnära analys av ketoner i blod hos Equalis, deltagande rekommenderas av oss i PNA-gruppen. Hör gärna av er om ni har några frågor eller undrar mer om externa kontroller. Länk för anmälan:

<https://www.equalis.se/sv/produkter-tjanster/extern-kvalitetssakring/ketoner-i-blod-patientnara-analyser-612/>

## Kontakta PNA-gruppen

**E-post:** [pna@regionvasterbotten.se](mailto:pna@regionvasterbotten.se)

**Telefon:** 090-785 25 24

Annika Swingborg, [annika.swingborg@regionvasterbotten.se](mailto:annika.swingborg@regionvasterbotten.se)

Magnus Ölander, [magnus.b.olander@regionvasterbotten.se](mailto:magnus.b.olander@regionvasterbotten.se)

## Infektionsprevention- och vårdhygien



Bild: Infektionsprevention- och vårdhygien NuS

### Infektionsprevention och vårdhygien

Vårdhygien har bytt namn till Infektionsprevention och vårdhygien. Under sommaren finns hygiensjuksköterska och hygienläkare tillgängliga dagtid, måndag–fredag. Under vecka 25–33 nås vi via telefon 090-785 98 30, via växel eller enligt direktnummer, se [Kontakta vårdhygien](#)

### Bygg, lokaler och utrustning

På vår hemsida finns en ny sektion för bygg, lokaler och utrustning. Där återfinns bland annat dokumentet *Ny- och ombyggnation i vårdmiljö*, [Ny- och ombyggnation](#) som riktar sig till verksamheter som planerar eller genomför förändringar i sina lokaler.

### Värmebölja

Region Västerbottens har en plan för åtgärder vid värmebölja [Vid värmebölja](#)  
Infektionsprevention och vårdhygien har tagit fram dokument om hantering av sterilt gods vid hög temperatur [Åtgärder för hantering av sterilt gods vid hög temperatur och-eller hög luftfuktighet inom operationscentrum](#)  
vårdhygieniska riktlinjer vid användning av portabelt kylaggregat eller fält [Vårdhygienisk riktlinje vid användning av portabelt kylaggregat eller fläkt](#)

### Tänk på Legionella om ni har sommarstängt

Stillastående vatten ökar risk för växt av Legionella, därför ska kranar och duschar spolas igenom regelbundet enligt anvisning eller enligt schema som finns i dokumentet [Legionella](#)

### Vårdhygienisk introduktion för nya medarbetare

För många medarbetare är detta första sommaren inom vården, grunden i det patientnära arbetet är att följa basala hygienrutiner. God handhygien och att arbeta endast när man är frisk är centralt för att minska smittspridning [Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården](#)

Infektionsprevention och vårdhygien önskar alla en skön sommar

# Rörpostens öppettider Biobanken norr

## Dag före röd dag har vi öppet 8–15

Fredag 5/6, Torsdag 18/6

**Midsommarafton** 19/6 Stängt

I övrigt har vi öppet som vanligt: Vardagar 8–16



## Blodcentralen Tappningen Umeå har ändrade öppettider under sommaren 2026

### Våra öppettider under veckorna 25-33:

Måndagar **7-14**

Tisdagar **7-14**

Onsdagar **7-14**

Torsdagar **12-19**

Fredagar **7-12**



Vi har tidsbokning så passar inte tiden man fått så får man gå in via 1177 och ändra sin tid.

### Från och med vecka 34 är vi tillbaka på ordinarie öppet tider

#### **Ordinarie tider är**

Måndagar 12-19

Tisdagar 7-14

Onsdagar 7-14

Torsdagar 12-19

Fredagar 7-12

Med vänlig hälsning

---

**Camilla Reinklou, Bitr avdelningschef**

Klinisk immunologi- och transfusionsmedicin  
Laboratoriemedicin Region Västerbotten

## Klinisk genetik

### Öppettider:

Helgfria vardagar kl. **08.00–16.00**

Dag före röd dag stänger laboratoriet kl. **15.00**

### Avvikande öppettider:

Datum	Händelse	Stängningstid
18/6	Dag före midsommarafton	15.00
19/6	Midsommarafton	Stängt hela dagen

### Hematologi

Klinisk Genetik har ingen verksamhet under helger, och tar inte emot benmärgsprover för kromosomanalys på fredagar eller dag före röd dag.

På midsommarafton 19/6 håller laboratoriet stängt. **Benmärgsprover** ska därför denna vecka anlända till oss senast onsdag 17/6, på torsdag 18/6 tar vi endast emot akuta prover. *Undantag kan göras för akuta situationer som nydebuterad leukemi och liknande.* Ring laboratoriet på 090- 785 28 00 och meddela att ni tänker skicka ett benmärgsprov.

### RaraSwed – Nationellt kvalitetsregister

I samverkan med Centrum för sällsynta diagnoser (CSD Norr) använder klinisk genetik det nationella kvalitetsregistret för sällsynta hälsotillstånd, RaraSwed. Målet är att ge en nulägesbeskrivning och dataunderlag vilket skapar förutsättning för utveckling av en nationellt sammanhållen struktur för vård och omhändertagande vid sällsynta hälsotillstånd.

För mer information eller för att få sina uppgifter raderade finns information på

<https://csdsamverkan.se/RaraSwed>



För frågor, vänligen kontakta Klinisk genetik;

Telefon: 090-785 28 00

E-post: [laboratoriemedicin.genetik@regionvasterbotten.se](mailto:laboratoriemedicin.genetik@regionvasterbotten.se)

Magnus Burstedt  
Medicinsk chef  
072-215 28 58

Sandra Näslund  
Avdelningschef  
072-710 39 93

Elin Granström  
Bitr avdelningschef  
070-573 37 10

Elin Forsgren  
Bitr avdelningschef  
076-103 39 15

# Celiakiutredning

Vid obehandlad celiaki finner man oftast förhöjda nivåer av serumantikroppar av IgA-typ mot vävnadstransglutaminas vilket rekommenderas som förstahandsanalys vid alla åldrar. Vid IgA-brist rekommenderas istället analys av IgG-antikroppar mot vävnadstransglutaminas och deamiderad gliadinpeptid (DGP). Denna analys kan enligt vissa studier och riktlinjer ha en högre sensitivitet än IgA-antikroppar mot vävnadstransglutaminas hos barn under två år men det prediktiva värdet är lågt vid låga nivåer.

Vid negativ resultat av IgA-antikroppar mot vävnadstransglutaminas hos barn under 2 år kommer undersökningen därför automatiskt att kompletteras med analys av IgG-antikroppar mot deamiderat gliadin peptid (DGP) från och med juni 2026.



Med vänlig hälsning

---

**Vera Bokatova, Överläkare**

Klinisk immunologi,  
Laboratoriemedicin Region Västerbotten

## Ändrad analysbeställning för **P-Metanol**, **P-Isopropanol** och **P-Aceton**

**P-Metanol**, **P-Isopropanol** och **P-Aceton** (tidigare beställt som P-Alkoholer). Förändringen är planerad att driftsättas den 1 juni cirka kl 13.

**P-Metanol** beställs efter ändringen som separat analys i Cosmic till Kemi i Umeå, Skellefteå respektive Lycksele.

Analysmetoden ändras med mål att få en mer robust analys med "back up" samt snabbare svarstider. Höga etanolkoncentrationer i området 50 mmol/L kan korsreagera och ge mätvärden upp till motsvarande P-Metanol 3-4 mmol/L. En analyskommentar förtydligar denna felkälla.

**P-Isopropanol/Aceton** (isopropanol bryts snabbt ned till aceton) beställs efter ändringen som separat analys i Cosmic till Kemi i Umeå. Analys kommer inte längre att utföras i Skellefteå och Lycksele utan analys utförs i Umeå med svar, vanligen inom 24 timmar vid beställning i Skellefteå och Lycksele.

Analys av P-Etanol samt P-Etylenglykol påverkas inte och kommer oförändrat finnas tillgängliga som akutanalys i Umeå, Lycksele och Skellefteå tillsammans med P-Metanol.

Förändringarna är förankrade med Giftinformationscentralen samt verksamhetsföreträdare i Lycksele, Skellefteå samt Umeå.

## Förändrad beställning av **joniserat calcium**

Beställningsnamn ändras från **P-Ca 2+** till **P-Calciumjon, fri (pH7,4)** och analyseras enbart i Umeå.

Nya analysen har god hållbarhet (3 dygn, förutsatt centrifugering inom 1 timme) och kan därför provtas i hela länet, inklusive i primärvård. Transporteras från enhet inom Region Västerbotten i kyla, grå SofiaBox.

Nytt rapportnamn är P-Calciumjon, fri (pH7,4) och referensintervallet är ändrat jämfört den tidigare analysen.

Nya analysen är normerad till normalt pH och kan bli något missvisande hos svårt sjuka patienter med syra-bas-rubbning. I sådant fall hänvisas till blodgasanalys.

Eventuella sparade beställningar med P-Ca 2+ i Cosmic kommer inte att kunna skickas (markeras med röd text samt informationsfält i Cosmic). Ändra då beställning till den nya analysen.

## **Op-drän-analys** införs i Skellefteå och Lycksele

Förändringen är planerad att driftsättas den 1 juni cirka kl 13 och gäller Drän-Amylas, Drän-Bilirubin samt Drän-Kreatinin.

Märkning av drän och etiketter är möjlig vid beställning i Cosmic. Ange vid behov under Drän – märkning/info? (gulmarkerat). Informationen printas då till provetikettens vänstersida, se gulmarkering på bild av provetikett. Detta underlättar spårbarhet vid flera drän.

Märkningen framgår i Cosmics svarsvyer under Medicinsk information. Se nästa sida ↓ ↓ ↓

Provetikett:



Med vänlig hälsning

**Göran Brattsand, Överläkare**

Klinisk kemi, Laboratoriemedicin Region Västerbotten

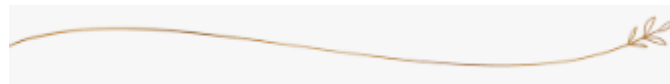
## Provskickning av frysta prover utomläns

Frysta prover som skickas för analys på annat laboratorium i Sverige kommer fortsättningsvis att skickas två gånger i veckan från Klinisk kemi på Norrlands universitetssjukhus.

Proverna skickas måndag och onsdag, undantag kan finnas om röd dag infaller under veckan.

För att provet ska kunna skickas måndag måste prov och remiss vara Klinisk kemi i Umeå tillhanda senast fredag klockan 12. Detta för att kolsyreis ska hinna beställas och levereras i tillräcklig mängd till måndag förmiddag.

För att provet ska kunna skickas onsdag måste prov och remiss vara Klinisk kemi i Umeå tillhanda senast tisdag klockan 12.



## Ny version av remiss 5, Mars 2026 till Laboratoriemedicin i Lycksele och Skellefteå

- B-Malariascreen och P-Puumala, snabbtest finns nu beställningsbara på remiss 5 och i BoS.
- Analys B-Schistocyter som nu finns med på remiss 5 kommer att införas under hösten 2026.

Exakt datum för införande meddelas senare, fram tills dess kan analysen Ej beställas.

Med vänlig hälsning

---

**Eva Hedström, Avdelingschef**

Klinisk kemi NUS

Laboratoriemedicin Region Västerbotten

Från och med 2026-05-11

## Ändrad rutin för akut luftvägspanel PCR Umeå

Samma beställning används i BoS för akut luftvägspanel oavsett vilken tid på dygnet provet tas:

### **Akut SARS-CoV-2, infl A/B, RSV (Umeå)**

(När elektronisk beställning inte går att göra pga driftstopp/annat, görs beställning på Klinisk Mikrobiologis pappersremiss med rosa kant. Bocka i "luftvägspanel liten". Skriv "akut luftvägspanel" i anamnesrutan.)

Rutinerna har också ändrats för vart proverna ska skickas, och för huruvida man ska ringa innan man skickar provet. Tidigare har en större luftvägspanel (med ett stort antal ingående luftvägsagens) utförts nattetid. Detta kommer inte längre att ske, utan det kommer att vara samma panel (med 4 agens) oavsett tidpunkt på dygnet. Följande gäller:

#### **Klockan 07 - 16**

Analysen utförs på klinisk mikrobiologi. Ring 51311 och skicka sedan provet till:

Rörpost : 11 11 11

#### **Klockan 16 - 07**

Analysen utförs på Akutlabbet. Ring **INTE** innan provet skickas till:

Rörpost : 10 41 00

För övriga frågor nås virusjouren via växeln alla dagar mellan klockan 8 – 20

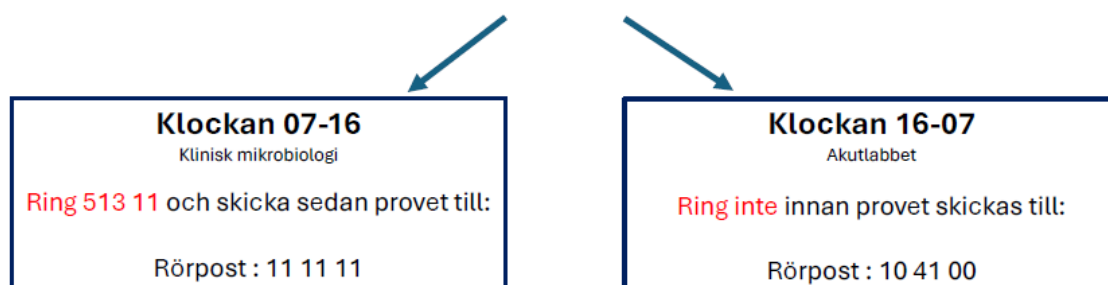
### Snabbguide Akut Luftvägspanel Umeå



## Rutin för Akut luftvägspanel PCR Umeå

Beställning i BoS (oavsett tid på dygnet): *Akut SARS-CoV-2, infl A/B, RSV (Umeå)*

**OBS! Beroende på tid på dygnet skiljer sig rutinerna om man ska ringa innan eller inte och var provet ska skickas:**



För övriga frågor nås virusjouren via växeln alla dagar kl: 8-20.

Meddelandet har gått ut 2026-05-11 till  
Hudkliniken samt Hälsocentraler Västerbotten

## Tekniska problem med dermatofytpanelen PCR

På grund av tekniska problem med Dermatofytpanelen (PCR) kommer prover med dermatofytfrågeställning att analyseras med odling från 21/5. Dermatofytodling beställs i Cosmic från 21/5. Odlingen pågår i 30 dagar.

Vi ber om förståelse för de längre svarstiderna och hoppas införa en ny PCR-metod under hösten 2026.

---

### Vänliga hälsningar

#### **Åsa Gylfe**

Specialistläkare i Klinisk Bakteriologi och Virologi, Med.Dr  
Region Västerbotten

Norrlands universitetssjukhus, Klinisk Mikrobiologi

[asa.gylfe@regionvasterbotten.se](mailto:asa.gylfe@regionvasterbotten.se)

## VVE (Vancomycinvariabla enterokocker)

VVE (Vancomycinvariabla enterokocker) är en form av VRE som kan vara svårare att odla fram på grund av att känsligheten för Vancomycin varierar. Screening för VVE ska göras om patienten har vårdats på vissa sjukhusenheter, se [Aktuellt om screening och utbrott för multiresistenta bakterier \(MRB\) i Norden](#) på vårdhygiens hemsida.

För att detektera VVE krävs en särskild analys på laboratoriet. Pinnprov tas med Eswab i stället för ordinarie provtagnings set. Beställ VRE-screening och ange VVE-frågeställning i remissrutan.

Provet kommer att analyseras både för VRE och för VVE, separat VRE-prov behöver inte beställas.

Bild från våra provtagningsanvisningar:

Multiresistenta bakterier, screening (ESBL, MRSA, VRE) Klinisk mikrobiologi

---

### VVE (vancomycinvariabla enterokocker)

Provtagning som VRE men pinnprov tas med E-swab: Artikelnummer: 5430

Urin skickas i sterilt rör med gul kork som ovan.

Provet kommer också att analyseras för VRE.



eSwab Rosa kork

---

Med vänlig hälsning

---

**Kerstin Granlund, Överläkare**

Klinisk mikrobiologi,

Laboratoriemedicin Region Västerbotten

## Påminnelse om förändringen för urinodlingar

På grund av ändringen som gjordes kring urinodlingar tidigare i år (se laboratorienytt nr 1, 2026) så vill vi påminna om vikten av att använda rätt rör och volym för urinodlingar. Detta på grund av att instrumentet bara accepterar vissa rör och volymer. Skickas provet i fel rör eller med fel volym så kommer det att försena provsvaret eftersom de då inte kan hanteras enligt standardrutin.



Sterilt rör med gul kork och konisk botten, 10mL,  
artikelnummer: 16903

**Volym:** 2-10 mL. **Observera att volymen 10mL inte får överskridas.** Kom ihåg att informera detta till patienter som tar provet själva.  
För mer information; se provtagningsanvisningen för urinodling.

Vid frågor; kontakta laboratorieinstruktör Elin Johansson som nås på [elin.a.johansson@regionvasterbotten.se](mailto:elin.a.johansson@regionvasterbotten.se)

# QuantiFERON rören

## Finns nu att beställa i Proceedo

Kliniker/vårdavdelningar inom Region Västerbotten kan nu beställa QuantiFERON rören via vårt beställningssystem Proceedo.

<https://www.proceedo.net/web/home/>

### Artikelnummer:

#### Inom Region Västerbotten:

Produktbenämning: UTL Reagens QFT plus blood col.

Lev. Art.nr:

97049-10 (10st/fp)

97049-20 (20st/fp)

97049-30 (30st/fp)

97050 (50st/fp)

#### Övriga:

Beställning via [www.ssidiagnostica.dk](http://www.ssidiagnostica.dk)

Art.nr: 97049 (singelpack)

Art.nr: 97050 (50 st/fp)

Kom ihåg!

### Provtagning:

För provtagning krävs fyra vakuümror särskilt avsedda för testet:

1. Grå kork med vit ring, NIL Control (negativ kontroll)
2. Grön kork med vit ring, TB-antigen 1
3. Gul kork med vit ring, TB-antigen 2
4. Lila kork med vit ring, Mitogen Control (stimuleringskontroll)



**OBS! Läs igenom provtagning och provhantering noggrant då provtagningen för denna analys kräver att många faktorer blir rätt för att provet ska kunna analyseras.**

Med vänlig hälsning

**Domenique André, Molekylärbilog**

Klinisk Mikrobiologi

Laboratoriemedicin Region Västerbotten



Öppettider Midsommar 2026

## Klinisk patologi / cytologi / hematologi

Dag före röd dag stänger laboratoriet en timme tidigare än ordinarie öppettider

Torsdag 18/6            8–15  
Midsommarafton    **STÄNGT**  
Midsommardagen   **STÄNGT**

Vi är åter med ordinarie öppettider, måndag den 22/6

### Avseende beställning av externa glas till MDK

- För att de fall som anmäls till MDK ska kunna visas och diskuteras på den aktuella rondan så är det kliniken som skriver remissen som måste se till att de externa glasen beställs i god tid från respektive patologiavdelning, samt att de skickar glasen till oss på klinisk patologi. Om detta inte görs måste fallet flyttas 1 vecka framåt vilket skapar ett onödigt dröjsmål i patientens vårdförlopp.  
Med vänliga hälsningar / Sekretariatet, klinisk patologi.
- Biopsier från öga med önskan om immunofluorescens (IF)-panel tas ej emot längre, dessa skickas direkt till S:t. Eriks Ögonsjukhus, Solna med övriga biopsier.



*Vi på klinisk patologi önskar er alla en trevlig sommar*

### **Sara Nylén**

Funktionsansvarig Laborarietekniker

Laborarieinstruktör

Klinisk patologi NUS

[Sara.nylen@regionvasterbotten.se](mailto:Sara.nylen@regionvasterbotten.se)